

donar-te la meva paraula d'amic i... d'home, ¿m'entens?, d'*home*, que jo no he tingut mai la intenció de perfeccionar, per dir-ho així, aquesta... simpatia i de portar-la a un terreny vedat, i que, des d'ara, dono l'assumpte per sobresegut i conclús. No cal que et digui que aquesta solució em satisfaria del tot, per tal com es basa en un sentiment de confiança mútua... I, finalment, solució c): la...

CUGAT: Prou, Oleguer, prou!

OLEGUER: Doncs, prou...

CUGAT, *excitat*: Ja t'he dit que no he vingut a parlar amb l'advocat... Jo no exigeixo, no demano res... Sóc aquí únicament per dir-te: Oleguer: ho sé i vull que sàpigues que ho sé. I això no és cap amenaça, ni tan sols un advertiment...

OLEGUER: Doncs què és?

CUGAT: Què és? És que no vull quedar exposat a fer-me sospitos als teus ulls ni als ulls de ningú. Vet aquí!

OLEGUER: Sospitos de...?

CUGAT: Sospitos d'això que estàs pensant: de consentiment!

OLEGUER: Deixa'm que t'ho digui: ets un extravagant.

CUGAT: Probablement. (*Molt inquiet.*) Fora d'això tot està bé: ni temo res, ni et guardo cap rancor, ni tinc cap dubte. Estic ben tranquil, ben tranquil.

OLEGUER: No diguis mentides, Cugat! El neguit se't menja. Estàs descontent de mi, però sobretot de tu mateix. A hores d'ara et penedeixes del pas que has fet. No trobes una sortida airosa. Ah, però si haguessis optat per callar i passar-t'ho sol amb la Mercè, el desassossec tampoc no et deixaria viure...

CUGAT: Dignes que sóc un anormal, un maniàtic, un ximple...

OLEGUER: No, ja t'ho he dit: ets simplement un *intel·lectual*.

CUGAT, *sarcàstic*: Sí, sóc un *intel·lectual*! Un home que pretén viure alhora dintre i fora de la societat, que es passa la vida fent-se preguntes a les quals prova inútilment de respondre,

que s'alimenta d'idees i menysprea els fets. Una criatura absurda i indigesta que té l'audàcia de ser tímid i modest enmig de la petulància i l'aplom dels homes d'acció. És això, oi?

OLEGUER: Bé, força objectiu. Partim, doncs, de la teva definició. Tu ets un escèptic universal, i jo, que visc en la realitat i de realitats, que crec en el que veuen els meus ulls, palpen les meves mans i em mostra el meu seny, tinc el deure d'aclarir-te la teva pròpia situació i provar de...

CUGAT: Gràcies, moltes gràcies! No t'esforcis en un treball inútil... (*Exaltat.*) A veure, tu, l'home de les solucions i les realitats, l'home de la raó infal·lible i del sentir pràctic, digues, què hauries fet en el meu cas? Explica't, si et plau, explica't!

OLEGUER: Jo? Què hauria fet en el teu cas? En primer lloc et diré que em costa molt d'imaginar-m'ho.

CUGAT: No defugis la qüestió!

OLEGUER: No, no la defujo... Per començar: la meva dona hauria callat, no m'hauria fet una confessió semblant.

CUGAT: Per què ho suposes?

OLEGUER: Que per què ho suposo? Han passat deu anys, les meves ocupacions m'abasseguen... i a ella l'abasseguen els fills. Arriba un moment que el matrimoni és una simple juxtaposició... Això no obstant, admetem la hipòtesi que la meva dona un bon dia em ve amb una contalla d'aquest gènere. Què faig, jo? Com reaccio? No faig absolutament res, no reaccio. L'escolto i immediatament oblidó el que m'ha dit. Passa el temps i tot se'n va en fum d'imaginacions. Mentrestant la cosa no m'ha fet perdre ni un minut de son, no m'ha distret ni així, m'entens?, ni així de la meva feina.

Total: zero!

CUGAT: Sona a fals això, és bo per dir.

OLEGUER: I per fer, Cugat, i per fer! Encara no em coneixes

prou. Admés el supòsit, jo raono d'aquesta manera: el meu amic no és capaç de fer-me una bretolada, i, si ho fos, tinc raons per a creure que la meva dona no gosaria seguir-lo gaire lluny. Sé els punts que calça!

CUGAR: Dignes-ho tot: i estimes la teva dona d'una manera molt relativa.

OLEGUER: Com te sembli... Però estimo absolutament la meva reputació i l'escàndol m'esgarriña... (*Ara, de cop, li sonen les darreres paraules de CUGAR.*) ¿És que l'Eulàlia t'ha fet certes confidències?

CUGAR: Endevina-ho. No dius que saps els punts que calça?

OLEGUER, *cínic*: Amb la mà al cor, d'home a home: creus que una dona pot interessar com a tal dona després de deu anys de convivència?

CUGAR: Segons. Una dona com l'Eulàlia, sí.

OLEGUER: Pura il·lusió òptica. Si ara jo trobés una altra Eulàlia i estigués desvagat, és probable que li descobrís unes gràcies irresistibles, però sempre a condició que no fos meva.

CUGAR, *acerrat, amarg*: És això el que t'ha passat amb la Mercè?

OLEGUER, *tocat*: En principi, sí. I perdona la franquesa.

CUGAR: Si no la perdonés, què hi guanyaria?

Silenci tibant. L'OLEGUER s'omple la copa i la buida d'un tret.

OLEGUER: No has agafat set?

CUGAR: No.

OLEGUER: Reconeix que has estat impertinent amb la teva pregunta... Tens foc? (*CUGAR dona foc per al cigarret d'OLEGUER, el qual abans ha butxaquejat inútilment.*) Però no té importància. Entre amics i en conversa privada, ho admeto tot. Sóc un realista de debò. Em penso haver arribat a...

Truquen a la porta.

Passi!

Entra tímidament PETR.

Una altra vegada? No li he dit i repetit que no volia ser des-
torbat sota cap pretext?

PETR: És que...

OLEGUER: No insisteixi! Ja és hora que aprengui de resoldre tot sol els petits problemes! Retiri's!

PETR es retira, confós. OLEGUER recobra immediatament el seu to. Decantant-se vers CUGAR i posant-li les mans a l'espatlla.

Cugat, vols un consell? Vols que et reveli el secret de la meva serenitat i del meu èxit? Escolta: quan un home empren la pujada de la vida, cal que triï un camí. Des d'aquell moment ha de saber renunciar a tot allò que empallegui la seva marxa. Una idea fixa i una acció incessant al servei exclusiu de la idea. És això. Aleshores, no en dubtis, la vida cedeix, capitula...

CUGAR: La vida... l'èxit...? Quin valor i quin sentit dones a aquestes paraules?

OLEGUER: Segurament en aquest punt, com en tants d'altres, tampoc no coincidirem... L'èxit vol dir simplement guanyar un primer lloc en el camp on operes. I això, no ho oblidis!, té el seu preu i exigeix un sacrifici. Jo mateix, fixa-t'hi, a la meva manera sóc un asceta. Per exemple: els interessos del cor, l'íntima delícia dels afectes, la família com a finalitat...

CUGAR: La funció pròpiament humana?

OLEGUER: Sí, segons com t'ho miris. Tot això és fisiologia més o menys ben disfressada. Cal superar-ho.